

Forvaltningens egen kontroll

Innsigelse og lovlighetskontroll

Norsk forening for miljørett

Oslo 8. oktober 2018

Fredrik Holth

Dosent

Kontroll

- **Tjømesaken**
- Representanter for fylkesmannen i Vestfold uttalte til media at de lenge hadde vært bekymret for Tjøme kommune.
- Fylkesmann Per Arne Olsen uttalte til media:
- *Vi kunne sikkert hatt et system med svære kontrollenheter som kunne sjekket at kommunene gjør det de skal, men det har vi altså ikke.*

BYGGESAK PÅ TJØME

Mangemillionæren mener ukjente e-poster beviser at han fikk lov til å bygge denne brygga

Kontroll

- **Forvaltningskontrollen:**
 - Innsigelse (i planprosess)
 - Ordinær klage
 - Lovlighetskontroll
 - Eventuelle «kontrollmekanismer» i kommunene

Kontroll

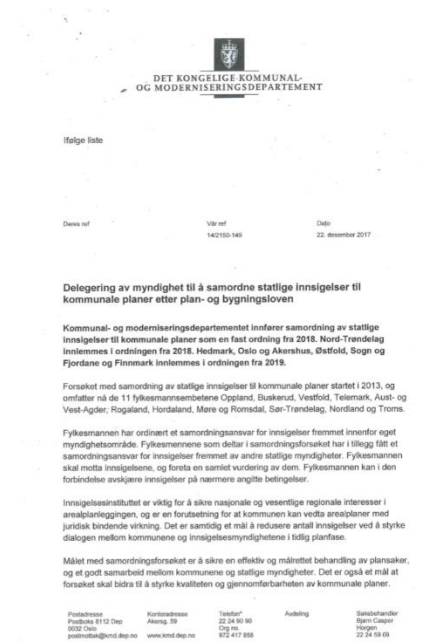
- **Innsigelse:**
- Bestemmelser om innsigelse kom først inn i plan- og bygningsloven av 1985. I Ot.prp.nr.56 (1984-1985) sies det:
- *På denne bakgrunn ser heller ikke departementet noen betenkeligheter ved å gjøre ordningen med egengodkjenning landsomfattende og permanent, dog slik at kommunestyrets myndighet begrenses til planforslag der det ikke foreligger innsigelser fra fylkeskommunen eller statlig fagmyndighet. (min understrekning)*

Kontroll

- **Innsigelse:**
- Rettslig grunnlag for fremme av innsigelse pbl. § 5-4.
- Første ledd tar for seg innsigelse i «spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde.»
- Fjerde ledd tar for seg tilfeller der planforslaget fra kommunen er i «strid med bestemmelser i loven, forskrift, statlig planretningslinje, statlig eller regional planbestemmelse, eller overordnet plan, kan det fremmes innsigelse.»

Kontroll

- **Innsigelse:**
- Er avskjæringsadgangen til fylkesmannen en svekkelse av kontrollen?
- I vedlegg til brev av 22. desember 2017 slås det fast:
- *Fylkesmannen kan avskjære innsigelser som:*
- ***ikke er begrunnet i nasjonale eller vesentlige regionale interesser eller av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde, jf. pbl § 5-4 første ledd***
- *er fremmet etter høringsfristen, jf. pbl § 5-4 siste ledd*
- *har vært eller kunne vært fremmet tidligere, jf. pbl § 5-5 første ledd*
- *er fremmet uten at statsetaten har deltatt i planprosessen, jf. pbl § 5-5 siste ledd*
- ***er motstridende og hindrer kommunen i å fatte planvedtak***

Kontroll

- **Innsigelse:**
- I Ot.prp. nr. 32 (2007–2008) legges det til grunn:
- *Det er vedkommende myndighet selv som skjønnsmessig avgjør om et spørsmål er av nasjonal eller vesentlig regional betydning.*

Kontroll

- **Innsigelse:**
- Sterke føringer på fagmyndighetenes bruk av innsigelse kan svekke sakenes utredninger og opplysning.
- Man synligjør regjeringens prioriteringer når avgjørelser treffes av statsråden i innsigelsessaker.
- Det kan dermed også drives kontroll med om prioriteringene er i tråd med lovgivers intensjoner, og om avgjørelsene er forsvarlig begrunnet.
- Sett hen til lovgivers intensjoner er avskjæringsadgangen til fylkesmannen problematisk.

Kontroll

- **Ordinær klage:**
- Fvl. § 34 andre ledd slår fast:
- *Tas klagen under behandling, kan klageinstansen prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Den skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av ham. Der statlig organ er klageinstans for vedtak truffet av en kommune eller fylkeskommune, skal klageinstansen legge **stor vekt** (min utheving) på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. Det skal fremgå av vedtaket hvordan klageinstansen har vektlagt hensynet til det kommunale selvstyret.*

Kontroll

- **Ordinær klage:**
- Forarbeidene er tydelige på at terskelen for å prøve det frie skjønnnet er hevet med lovendringen. Likevel er det viktig å merke seg det som uttales i forarbeidene (Prop. 64 L. (2016–2017)):
- *Regelen i tredje punktum inneber difor ingen rettslege avgrensingar i kompetansen til klageinstansen, men legg generelle føringar for korleis klageinstansen skal vekte omsynet til det kommunale sjølvstyret ved prøving av det frie skjønet.*

Kontroll

- **Ordinær klage:**
- Forvaltningsloven § 34 skal anvendes på plan- og bygningsrettens område.
- Forvaltningsloven § 34 må anvendes og håndheves i samsvar med de rettslige rammer og forutsetninger plan- og bygningsloven gir anvisning på.

Kontroll

- Carl August Fleischer, Plan og bygningsrett 1992, s. 47:
- *Misforståelser gjør seg ofte gjeldende ikke bare om eiendomsretten, men også om det kommunale selvstyre. Noe absolutt kommunalt selvstyre hører ikke hjemme – og har aldri eksistert – på bygningslovgivningens område.*

Kontroll

- **Lovlighetskontroll:**
- Kontroll ved krav om lovlighetskontroll, jf. kommunelov § 59 nr. 1 (kommunelov 2018 § 27-1 første ledd).
- Kontroll på eget initiativ; krav om opplysninger om enkeltsaker eller sider av kommunens virksomhet, jf. kommuneloven § 59 nr. 6 (kommuneloven 2018 § 27-1 andre ledd).

Kontroll

- **Lovlighetskontroll:**
- Prop. 46 L. (2017–2018) ny kommunelov:
- *Ordningen skal være en sikkerhetsventil til bruk hvis fylkesmannen blir oppmerksom på saker hvor det er tvil om lovligheten, for eksempel gjennom henvendelser fra borgerne eller media. Som i dag vil det være opp til fylkesmennenes **frie skjønn** (min utheving) om det skal foretas lovlighetskontroll. Flere kommuner har i sine høringssvar uttalt at endringen vil innebære at terskelen for lovlighetskontroll av eget tiltak blir hevet, sammenliknet med dagens regler. Utvalget omtaler imidlertid ikke endringen slik, og etter departementets vurdering er dette heller ikke hensikten. Departementet foreslår å ta inn krav om «særlig grunner» i lovteksten som en form for kodifisering og tydeliggjøring av gjeldende rett. Terskelen for fylkesmannens vurderinger blir således som før.*

Kontroll – medias betydning

Her får Tønsbergs Blad-journalistene pris for Tjøme-sakene

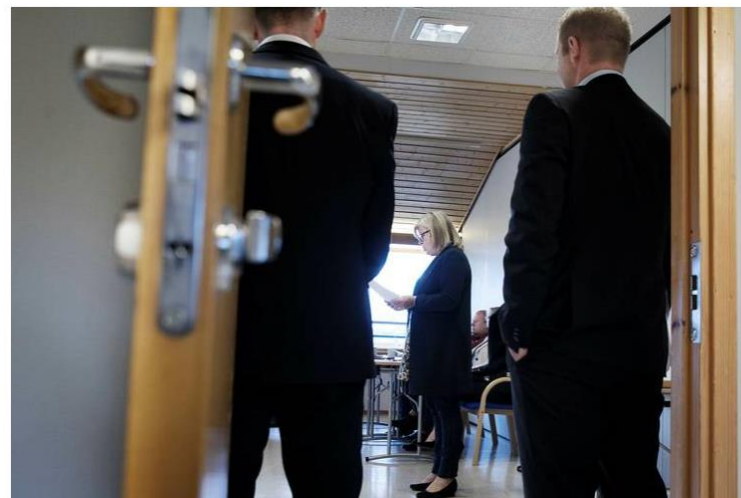

VANT I GJEN: Tønsbergs Blad-journalist Emira Holmøy og Morten Wang får prisen for beste undersøkende journalistikk i Amedia. Til venstre juryleder Sög Finisio, til høyre ansvarlig redaktør i Tønsbergs Blad Sigmund Kydland Foto: Jostein Larsen Østring

Av Erik Wold Aunemo

12. september 2018, kl. 16:11

Tønsbergs Blads journalister Emira Holmøy og Morten Wang har vunnet

- Jeg håper dette er et tilbakelagt stadium, sa Tjøme-ordfører Bente K. Bjerke da BDO-rapporten om byggesaksbehandlingen i Tjøme ble lagt frem i formannskapsmøte 20. september. Nå ligger saken hos politiet, og Økokrim er nylig hentet inn for å bistå det lokale øko-teamet. Foto: Linda Næsfeldt

Nyheter Eiendom

Kobler Økokrim på Tjøme-saken

Kontroll – medias betydning

Biolog: – Miljøskandale på Sjusjøen

SJUSJØEN (NRK): Myndighetene angrep på at de ga tillatelse til utbygging av hytter i Norges største hytteby.

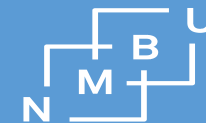

Dag Kessel
Journalist

Publisert 28. sep. kl. 09:47
Oppdatert 1. okt. kl. 09:15

POPULÆRT HYTTEOMRÅDE: Gutubakken på Sjusjøen er et av flere hyttefelt som nå bygges ut i kommunen.
FOTO: DAG KESSEL / NRK

- Miljøverndirektør Øyvind Gotehus hos Fylkesmannen i Hedmark innrømmer at de skulle behandlet saken annerledes.
- – Dette glapp for oss i 2013. Vi skulle vært strengere i våre vurderinger og lagt større vekt på klimahensyn, sier han.
- Plansjef i Ringsaker kommune, Anne Gunn Kittelsrud, skriver i en sms til NRK at «vi forhåpentligvis vil lære av våre feil, og skal for fremtiden unngå utbygging av myrområder».
- Hun understreker imidlertid at igangsatte prosjekter vil gå som planlagt, «selv om det vil føre til utskiftning av myrområder».

Takk for meg!
